

*Tillgodoräknande
av kurs*

Tillsynsrapport

*Tillgodoräknande
av kurs*

Tillsynsrapport

Högskoleverket 1998

Högskoleverket • Birger Jarlsgatan 43 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-453 70 00 • fax 08-453 70 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Tillgodoräknande av kurs – Tillsynsrapport

Producerad av Högskoleverket i november 1998

Högskoleverkets rapportserie 1998:32 R

ISSN 1400-948X

ISRN HSV-R--98/32--SE

Innehåll: Juridiska avdelningen

Grafisk form: Högskoleverkets informationsavdelning

Tryck: Printgraf, Stockholm, december 1998

Birger Jarls gatan 43
Box 7851, SE-103 99 Stockholm
Tfn/Phone: +46 8 453 70 00
Fax: +46 8 453 70 50

Regeringen
Utbildningsdepartementet

Juridiska avdelningen
Teresa Edelman

MISSIVBREV
1998-10-29
Reg. nr 83-749-98

Uppdrag till Högskoleverket att utreda tillämpningen av högskoleförordningens bestämmelser om tillgodoräknande av kurs m.m.

Regeringen har i beslut den 5 mars 1998 givit Högskoleverket i uppdrag att utreda tillämpningen av högskoleförordningens (1993:100) bestämmelser om tillgodoräknande av kurs m.m. (U98/940/UH).

Högskoleverket överlämnar härmed sin utredning till regeringen.

Beslut i ärendet har fattats av t.f. generaldirektören Inger Rydén Bergendahl efter föredragning av verksjuristen Teresa Edelman. I den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Frank Nordberg, avdelningsdirektören Marianne Hildebrand, utredaren Nina Kowalewska och verksjuristen Mikael Herjevik deltagit.

Inger Rydén Bergendahl

Teresa Edelman

Innehållsförteckning

Uppdrag till Högskoleverket att utreda tillämpningen av högskoleförordningens bestämmelser om tillgodoräknande av kurs m.m.	3
Sammanfattning	7
Summary	10
Regeringsuppdraget	13
Högskoleverkets kartläggning	14
Den formella tillämpningen av regler om tillgodoräknande m.m.	15
Författningsbestämmelser	15
Vem fattar besluten?	15
Får studenten skriftlig motivering och fullföljdshänvisning?	17
Vilken övrig information ges till studenterna?	19
Skilnader vid bedömningen av tillgodoräknande mellan olika slag av utbildningar	22
Kartläggningen	22
Slutsatser	23
Tillgodoräknande av utbildning som påbörjats utomlands	26
Internationella konventioner	26
Uppdraget	26
Högskoleverkets utlåtanden om ekvivalering	27
Fall då en sökande har påbörjat utbildning utomlands	27
Slutsatser	29
ÖNH:s praxis	31
Är högskolorna generösa i sina bedömningar?	32
Uppdraget	32
Uttalanden i förarbeten till 1993 års högskolereform	32
Tidigare bestämmelser och UHÅ:s föreskrifter	33
Kartläggningen	33
Slutsatser	34

Möjliga lösningar	36
Behov av åtgärder på central nivå	36
Behov av åtgärder på lokal nivå	38
Bilaga 1	40
Bilaga 2 – Ärenden om tillgodoräknande hos Överklagandenämnden för högskolan	43
Överklagandenämnden	43
Handläggningen	44
Antalet ärenden om tillgodoräknande	44
Åberopade meriter	45
Ärenden fördelat på utbildningsområden	45
Avgöranden	46

Sammanfattning

Regeringen har givit Högskoleverket i uppdrag att se över hur högskolorna tillämpar högskoleförordningens bestämmelser om tillgodoräknande.

Med högskolor förstås här både högskolor och universitet.

Slutsatser

Enligt Högskoleverket visar utredningen att:

- Vid många högskolor förekommer betydande formella brister vid tillämpningen av högskoleförordningens bestämmelser om tillgodoräknande av kurs.
- Det finns vissa skillnader vid bedömningen om tillgodoräknande mellan olika slag av utbildningar.
- Tillämpningen av bestämmelserna om tillgodoräknande präglas inte alltid av den generositet som regeringen och riksdag förutsatt.

De formella bristerna kan bero på att högskolornas beslut om tillgodoräknande fattas på för låg nivå i förvaltningen där kännedom om gällande förvaltningsrättsliga regler är otillräcklig. Även skillnaderna i bedömning och bristen på generositet kan delvis bero på att besluten fattas på för låg nivå i förvaltningen. Skillnaderna i bedömningen och bristen på generositet kan dessutom hänga samman med att det inte alltid finns tillräcklig förståelse på högskolorna för den ökade variationen i utbildningen inom Sverige och en ökad internationalisering.

Samtidigt finns det en viss motsättning mellan å ena sidan ökad profilering och variation i utbildningsutbudet och internationaliseringen av utbildningen och å andra sidan generöst tillgodoräknande. Inom flera lärosäten pågår det ett omfattande arbete med att åtminstone till viss del överbrygga denna motsättning.

Såväl ökad variation i utbildningsutbudet och internationalisering som studenternas möjligheter att röra sig över gränser och mellan högskolorna är avgörande för högskolornas fortsatta utveckling. Nästan alla högskolor

arbetar på olika sätt för att förbättra studenternas rörlighet, särskilt internationellt. Möjlighet att tillgodoräkna tidigare utbildning är ett av flera sätt för att underlätta rörligheten.

Behov av åtgärder på central nivå

Högskoleverket har övervägt behov av åtgärder på central nivå för att förbättra möjligheterna till tillgodoräkning. Därvid har verket övervägt åtgärder i form av ändringar i högskoleförordningen och/eller föreskriftsrätt för Högskoleverket. Verket har också övervägt åtgärder i form av tillsyn samt uppföljning och utvärdering från verkets sida.

Högskoleverket har kommit fram till att gällande bestämmelser ger utrymme för en generös tolkning. Varken åtgärder i form av ändringar i högskoleförordningens bestämmelser om tillgodoräkning eller i form av föreskriftsrätt för Högskoleverket i frågor om tillgodoräkning är således påkallade. Sådana ändringar är enligt Högskoleverket mindre lämpliga också med hänsyn till högskolornas ansvar för kvaliteten i utbildningen och dessas frihet att organisera studier och bestämma om innehållet.

I stället bör högskolornas arbete med tillgodoräkning granskas, följas upp och stödjas genom Högskoleverkets tillsyn och genom verkets uppföljning och utvärdering av kvalitetsfrågor. Inom ramen för dessa verksamheter kan verket granska hur högskolorna tillämpar bestämmelser om tillgodoräkning ur rättssäkerhetssynpunkt och följa upp om tillämpningen ger studenterna förbättrade möjligheter att röra sig över gränser och mellan högskolor inom landet.

I frågor om tillgodoräkning av utländsk högre utbildning är Högskoleverket berett att medverka genom bl.a. att göra NARIC-databasen sökbar på ett bättre sätt än hittills och genom att fortsätta sitt stöd genom verksamheten med ekvivalering.

Enligt Högskoleverkets bedömning kommer också Sveriges ratificering av Lissabon-konventionen att i framtiden leda till ökade möjligheter för erkännande av utbildning och därmed även underlätta rörligheten för studenterna.

Behov av åtgärder på lokal nivå

För att motverka att den ökade variationen i utbildningsutbudet begränsar studentens möjlighet att tillgodoräkna högskoleutbildning bör lärosätena inom ramen för gällande regler själva vidta vissa åtgärder. Till sådana åtgärder hör fastställande av klara riktlinjer, åtstramning av handläggningsrutiner, stärkt personalutbildning i internationella och förvaltningsrättsliga frågor, bättre information till studenterna om möjligheten av tillgodoräknande och utökat samarbete och kunskapsutbyte mellan högskolor inom och utom landet.

Vidare kan utbildningsplaner ses över med tanke på tillgodoräknande för studenter som byter lärosäte.

Examensbevis kan utformas så att det framgår vilken utbildning som tillgodoräknats och från vilken högskola.

Högskoleverket har kunnat konstatera att tillämpning av ECTS (European Credit Transfer System) inte har fått fullt genomslag ännu. Ökad användning av detta system kan medföra att utländska studier kan tillgodoräknas i större utsträckning.

Summary

Review of the application by universities/colleges of the provisions of the Higher Education Act relating to credits for higher education.

The Government has instructed the National Agency for Higher Education to review the application by universities/colleges of the provisions of the Higher Education Act relating to credits for higher education.

Conclusions

The National Agency for Higher Education concludes from its inquiry that:

- from a technical point of view, the way that many universities/colleges apply the provisions of the Higher Education Act relating to credits for higher education leaves much to be desired
- there are some differences in the assessment of credits depending on the nature of the education
- the application of the provisions on credits is not always as generous as the Government and Parliament had intended.

The technical shortcomings may be attributed to the fact that decisions on credits are taken at an administrative level that is too low, where familiarity with the relevant administrative provisions is insufficient. The differences in assessments and the lack of generosity may also be due to the universities'/ colleges' failure to understand the implications of the wider range of studies now being offered in Sweden and of growing internationalization.

At the same time, there is a conflict between the tendency towards distinctive educational profiles and the wide range of courses offered, and the internationalization of education, on the one hand, and a generous attitude to the award of credits on the other. Several universities/colleges are now making great efforts to bridge this gap, at least to some extent.

The wider range of education now on offer and internationalization, as well as students' increased mobility between countries and universities, are essential for the continuing development of universities/colleges. Almost all

universities/colleges are making efforts to increase student mobility, particularly at the international level. Recognizing previous studies is one of several ways of promoting mobility.

The need for measures at the central level

The National Agency for Higher Education has considered the need for measures at the central level in order to improve students' prospects of being awarded credits for previous education. It has, accordingly, considered the possibility of amending the Higher Education Act and/or of granting the Agency the right to issue regulations. It has also considered supervisory measures and monitoring and evaluation.

The Agency has concluded that the existing provisions allow generous interpretation. Consequently, it is not necessary to amend the provisions of the Higher Education Act on credits nor to grant the Agency the right to issue regulations. Indeed, the Agency considers such changes inappropriate in view of the universities'/colleges' responsibility for the quality of their education and their freedom to organize and decide on the content of their courses of study.

Instead, the universities'/colleges' decisions on credits should be examined, followed up and supported within the framework of the supervision exercised by the Agency and its monitoring and evaluation of quality assurance. The Agency could in this connection review the universities'/colleges' application of the provisions on credits from the point of view of legal certainty and investigate whether their application improves students' opportunities for moving between countries and between universities/colleges in Sweden.

As regards the question of credits for higher education abroad, the Agency is prepared to provide assistance, for example by taking steps to make it easier to access the NARIC database and continuing to provide support by evaluating credentials.

The Agency also considers it likely that Sweden's ratification of the Lisbon Convention will increase the possibility of recognizing education and thus facilitate student mobility.

The need for measures at the local level

In order to prevent a situation in which the increasing range of studies on offer may present an obstacle to the recognition of previous studies, the universities/colleges themselves should take certain measures. Such measures might include the adoption of clear-cut guidelines, the tightening up of administrative routines, upgraded staff training on international and administrative matters, better information to students about the possibility of obtaining credits, and closer cooperation and more exchanges of information between universities/colleges both in Sweden and in other countries.

Furthermore, they could review their study programme syllabuses to allow for the recognition of studies pursued at other universities/colleges.

Degree certificates could be formulated in such a way as to indicate the education that is recognized and the relevant university/college.

The National Agency for Higher Education notes that the European Credit Transfer System (ECTS) is not yet widely used. Increased use of this system may lead to wider recognition of foreign educational qualifications.

Regeringsuppdraget

Regeringen har i beslut den 5 mars 1998, U98/940/UH, givit Högskoleverket i uppdrag att göra en översyn av hur högskolorna tillämpar 7 kap. 12–13 §§ högskoleförordningen (1993:100) om tillgodoräknande av kurs m.m. för studenter från andra svenska universitet och högskolor, från utländska universitet och högskolor samt från övriga läroanstalter.

Översynen omfattar bl.a. vem som fattar besluten, om studenterna får skriftlig motivering och en ev. fullföljdshänvisning, om det finns stora skillnader mellan olika slag av utbildningar vid bedömningen om tillgodoräknande samt kartläggning av vilken information som ges studenterna. Vidare har verket fått i uppdrag att granska fall då en sökande har påbörjat en utbildning utomlands och vill fullfölja den vid en svensk högskola för att t.ex. erhålla examen.

I översynen ingår även att undersöka om högskolorna i enlighet med riksdagens uttalande tillämpar bestämmelserna om tillgodoräknande generöst och – om inte – att föreslå lämpliga åtgärder också på central nivå.

Högskoleverket har dessutom fått i uppdrag att sammanställa och analysera de ärenden om tillgodoräknande av kurs som har behandlats av Överklagandenämnden för högskolan.

Utredningen kommer ligga till grund för regeringens överväganden om det behövs förändringar eller tillägg till de nuvarande bestämmelserna. Uppdraget redovisas som Bilaga 1.

Högskoleverkets kartläggning

- Högskoleverket har skickat ut en enkät till samtliga universitet och högskolor samt till Sveriges Förenade Studentkårer (SFS). Uppsala studentkår har svarat på eget initiativ på enkäten.
- Högskoleverket har därefter anordnat en diskussion i vilken deltagit representanter från ett antal lärosäten samt studentföreträdare på central och lokal nivå.
- Högskoleverket har sammanställt och analyserat Överklagandenämndens för högskolan praxis. Sammanställningen framgår av Bilaga 2.
- Högskoleverket har genomfört ett tillsynsbesök vid Högskolan i Borås varvid bl.a. frågor om tillgodoräknande har tagits upp för behandling.
- Högskoleverket har gått igenom och analyserat verkets egna erfarenheter av ärenden om tillgodoräknande.

Den formella tillämpningen av regler om tillgodoräknande m.m.

Författningsbestämmelser

Bestämmelser om tillgodoräknande finns i högskoleförordningen (1993:100).

I 7 kap. 12 § anges:

Om en student vid en högskola inom landet har gått igenom viss grundläggande högskoleutbildning med godkänt resultat, har studenten rätt att tillgodoräkna sig detta för motsvarande utbildning vid någon annan högskola. Detsamma gäller studenter, som vid universitet eller motsvarande läroanstalt i Danmark, Finland, Island eller Norge har gått igenom viss utbildning med godkänt resultat.

I 13 § i samma kapitel anges:

Student har rätt att tillgodogöra sig annan utbildning än den som avses i 12 §, om de kunskaper och färdigheter som studenten åberopar är av en sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas. Student får även tillgodoräknas motsvarande kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet.

Av 14 § i samma kapitel framgår att högskolan skall pröva om en tidigare utbildning eller verksamhet kan godtas för tillgodoräknande. Av bestämmelsen framgår vidare att endast den som är student, dvs. är antagen och bedriver utbildning vid högskolan, och den som gått igenom viss uppdragsutbildning kan komma i fråga för tillgodoräknande.

Vem fattar besluten?

Enligt regeringsuppdraget omfattar översynen bl.a. vem som fattar besluten.

Kartläggningen

Av utredningen framgår att beslutanderätten i frågor om tillgodoräknande oftast är delegerade till institutionsnivå. Från högskolornas håll har sam-

tidigt påpekats att "institution" inte är något entydigt begrepp. Det har också påpekats att alla frågor om tillgodoräknande inte kräver akademisk (ämnesmässig) kompetens. Principfrågor eller frågor som berör flera ämnesområden avgörs ofta på fakultetsnivå eller i samråd mellan flera institutioner. För samordning och vid avgöranden som inte kräver ämnesmässig kompetens används på vissa håll organ inom den centrala administrationen som studentbyrån (Stockholms universitet), examensavdelningen (Lunds universitet, Göteborgs universitet).

I allmänhet anser högskolorna att det är viktigt att de själva bestämmer nivå för handläggningen och att det är svårt att ha riktlinjer i dessa frågor eftersom det alltid rör sig om individuella ställningstaganden. Däremot är man överens om att det bör finnas tydliga arbets- och beslutsordningar.

Beträffande tillgodoräknande av kursmoment har många högskolor svarat att beslut fattas av examinator och att den sortens bedömning utgör en del av examinationen och inte ett administrativt beslut.

Slutsatser

Det är inte reglerat i högskoleförordningen på vilken nivå i högskolans organisation beslut om tillgodoräknande skall fattas. Det är således respektive lärosäte som bestämmer hur beslutanderätten delegeras. Av utredningen har framgått att besluten oftast fattas på institutionsnivå.

I de fall där högskolan och studenten inte är överens eller när frågan kräver principiella ställningstaganden, är av vidlyftig natur etc. är det inte alltid tillfredsställande att beslut fattas på institutionsnivå. I sådana fall är det lämpligt, inte minst ur rättssäkerhetssynpunkt, att besluten fattas på fakultetsnivå eller inom högskolans centrala förvaltning. I vissa fall kan också vara lämpligt att ärenden utreds i samråd mellan flera institutioner. Så sker också på vissa lärosäten.

Vissa skillnader i bedömningsgrunder vid olika slag av utbildningar är ofrånkomliga. Den i många fall för låga beslutsnivån kan dock orsaka större skillnader än nödvändigt på grund av att det inte finns någon gemensam praxis. Det är därför lämpligt att i vissa fall beslut fattas inom den centrala förvaltningen på högskolan efter utredning och föredragning av ämnesansvariga. Ett annat alternativ kan vara att riktlinjer om bedömningen av ärenden om tillgodoräknande fastställs på fakultetsnivå (motsv).

För låg nivå i handläggningen kan också i vissa fall innebära att enskilda ämnesföreträdare ställer för detaljerade krav på grund av att de saknar överblick och möjlighet till helhetsbedömning. Detta kan i sin tur medföra för snäv tillämpning av bestämmelserna om tillgodoräknande.

Även avslag på tillgodoräknande av kursmoment måste i vissa fall handläggas som ett administrativt beslut, se nästa avsnitt under slutsatser.

Får studenten skriftlig motivering och fullföljdhänvisning?

Författningsbestämmelser

Av 13 kap. 2 § högskoleförordningen framgår att beslut om tillgodoräknande av kurs får överklagas till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH).

Av förvaltningslagen (1986:223) framgår bl.a. följande. Beslut varigenom en myndighet avgör ett ärende som avser myndighetsutövning mot någon enskild skall innehålla de skäl som har bestämt utgången. Skälen får dock utelämnas helt eller delvis bl.a. om beslutet inte går någon part emot eller om beslutet rör bl.a. betygssättning. Har skälen utelämnats, bör myndigheten på begäran av part om möjligt upplysa honom om dem i efterhand (20 §).

En part skall underrättas om innehållet i beslutet. Om beslutet går parten emot och kan överklagas, skall han underrättas om hur han kan överklaga det. Myndigheten bestämmer om underrättelsen skall ske muntligt, genom vanligt brev, genom delgivning eller på något annat sätt. Underrättelsen skall dock alltid ske skriftligt, om parten begär det (21 §).

Kartläggningen

Översynen omfattar frågan om studenterna får skriftlig motivering och en ev. fullföljdhänvisning.

Studentrepresentanterna har uppgivit att studenterna vid avslag inte alltid får information om möjligheten att överklaga till en särskild nämnd. Enligt deras uppfattning beror detta på bristande kunskaper om gällande regelverk hos personalen på lärosätena.

Dessa förhållanden har i stort sett bekräftats av lärosätena.

Några högskolor ger skriftliga beslut med motivering och fullföljdshänvisning när det gäller en hel kurs, särskilt när ärendet initierats med skriftlig ansökan och vid avslag. Däremot när frågan gäller tillgodoräknande av kursmoment utfärdar de flesta högskolorna inga skriftliga beslut eller fullföljdshänvisningar.

Vissa högskolor meddelar sitt beslut endast genom att lämna en registreringsutskrift ur Ladok.

Några högskolor har svarat att information om möjlighet att överklaga oftast lämnas muntligt. Vissa högskolor har uppgivit att en och annan institution har brustit i skyldighet att ge fullföljdshänvisning. Andra högskolor har uppgivit att "det varierar", "inte som regel" eller "ja, i den mån besluten är överklagningsbara". Någon högskola har svarat att fullföljdshänvisning lämnas vid avslagsbeslut vid de fall som kommit till centralförvaltningens kännedom. Några högskolor har svarat rakt av att de inte ger fullföljdshänvisningar.

Vissa högskolor upplyser inte om möjligheten att överklaga till en särskild nämnd utan hänvisar klagande till andra organ inom sin egen organisation.

Slutsatser

Av utredningen har framgått att det är relativt vanligt att författningsbestämmelser om motivering och fullföljdshänvisning vid avslag inte beaktas. Detta kan vara resultat av bl.a. att ställningstaganden som innebär avslag helt eller delvis till begäran om tillgodoräknande inte förs upp och föredras inom högskolans centrala förvaltning och att berörd personal på institutionsnivå inte är insatt i gällande regler.

Vid tillgodoräknande av del av kurs ges regelmässigt varken skriftliga beslut eller fullföljdshänvisningar vid avslag. Detta beror på att bedömningar i samband med tillgodoräknande av del av kurs på många håll uppfattas som moment i examination som skall bedömas av examinator och som därför inte kan överklagas.

Högskoleverket har nyligen uttalat följande i ett tillsynsärende som gällde tillgodoräknande av del av kurs: Om ett lärosäte inte anser sig kunna till-

godoräkna del av kurs på sätt studenten har begärt bör detta samt skälen för ett sådant ställningstagande framgå av ett beslut. Studenten skall vidare upplysas om sin rätt att överklaga beslutet hos Överklagandenämnden för högskolan. I detta sammanhang har verket tagit hänsyn till att studenten uttryckligen har begärt tillgodoräknande av en viss utbildning, att hon har uttryckt missnöje med högskolans ställningstagande samt att frågan om ett överklagande skall prövas i sak eller inte endast ankommer på Överklagandenämnden att avgöra.

Att fullföljdshänvisning sällan lämnas kan vara en förklaring till att så få ärenden om tillgodoräknande inkommit till ÖNH. Den ringa ärendemängden hos ÖNH kan å andra sidan tyda på att många frågor om tillgodoräknande avgörs av lärare och studenter i samråd. Vad gäller frågan om ärenden om tillgodoräknande hos ÖNH, se vidare bilaga 2.

Vilken övrig information ges till studenterna?

Författningsbestämmelser

I 4 § i förvaltningslagen anges följande:

Varje myndighet skall lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Hjälpen skall lämnas i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet.

Kartläggningen

Översynen har, i enlighet med regeringens uppdrag, även omfattat en kartläggning av vilken information som ges studenterna.

Studentrepresentanterna anser att informationen är svårtillgänglig och ofta lämnas vid fel tillfällen.

Dessa svar bekräftas till viss del av högskolorna. Många högskolor uppger att de inte lämnar någon generell information om tillgodoräknande centralt. Informationen sprids oftast genom institutionerna i studie- och kursplaner, studiehandböcker, introduktionsmöten, broschyrer, antagningsordningar, kurskataloger, muntligt genom studievägledare etc.

En del högskolor lämnar informationen först vid direkt förfrågning.

Beträffande preliminära bedömningar och förhandsinformation har framgått följande av högskolornas svar:

Skriftliga förhandsbesked lämnas ganska ofta särskilt till utresande utbytesstudenter i samband med studier utomlands och på begäran av CSN.

En del av högskolorna ger viss information/vissa besked muntligt och lämnar aldrig något skriftligt förhandsbesked.

Av studentrepresentanters svar framgår att högskolornas förhandsbesked kan vara missvisande. Studenterna anser emellertid att det är viktigt att kunna få förhandsbesked som sedan följs av högskolorna.

Slutsatser

Informationen till studenterna om möjligheten att tillgodoräkna annan utbildning och om möjligheten att överklaga är otillräcklig. Detta kan i vissa fall bero på att informationen inte sprids och att berörd institutionspersonal inte har utbildning i gällande regelsystem. Det kan också bero på att informationen lämnas på ett sådant sätt och vid tillfällen som gör det svårt för studenterna att tillägna sig denna.

I ett fall har Högskoleverket uppmärksammat att högskolans information om villkor för tillgodoräknande i själva verket avsett villkor för deltagande i ERASMUS utbytesprogram. Informationen har härigenom blivit missvisande och gett intryck av att högskolan ställer snävare villkor för tillgodoräknande än den har rätt att göra.

Det har vidare framkommit att studenter uppfattar högskolornas förhandsbesked som vilseledande i vissa fall.

Det finns inga centrala bestämmelser som ålägger högskolorna någon skyldighet att lämna skriftliga förhandsbesked. Den förhandsinformation/förhandsprövning som förekommer utgör *antingen* moment i högskolornas serviceskyldighet enligt 4 § förvaltningslagen *eller* moment i högskolans

uppläggning av dennes utbytesverksamhet. Missförstånd kan bero på att vid sådan information förklarar lärosätena inte tillräckligt tydligt att det är fråga om preliminära besked som kan komma att ändras om inte vissa villkor är uppfyllda. I vissa fall är kunskap om gällande regler inte tillräcklig hos den som ger informationen. Missförstånd kan också bero på – som ovan nämnts – att högskolorna inte alltid håller isär information om villkor för tillgodoräknande från information om villkor för att kunna delta i olika internationella utbytesprogram.

Skillnader vid bedömningen av tillgodoräknande mellan olika slag av utbildningar

Kartläggningen

Översynen omfattar frågan om det finns stora skillnader mellan olika slag av utbildningar vid bedömningen av tillgodoräknande.

SFS anser att bedömningen av tillgodoräknande varierar stort. Enligt organisationen är det bra med profilering, men den bör diskuteras när den så starkt hämmar mobiliteten.

Enligt Uppsala studentkår finns det stora skillnader i hanteringen av ärenden om tillgodoräknande mellan olika utbildningar som beror delvis på de olika utbildningarnas karaktär, delvis på statusaspekten och delvis på de olika administrativa resurserna på olika institutioner. Studentkåren utvecklar sitt resonemang enligt följande:

Inom vissa ämnen ingår exempelvis samma moment i A-kursen oberoende av var i landet (och ibland även utlandet) studenten läser. Inom andra ämnen finns det större utrymme för de lokala ämnesansvariga att själva välja vad de vill inkludera i exempelvis en A-kurs. Lokala forskningsprojekt och prioriteringar kan exempelvis spela in i vad en viss institution väljer att behandla på kurserna. Sådana olikheter i kursupplägg varken kan eller bör man göra något åt då de utgör en del av den akademiska friheten samt en del i strävan att göra grundutbildningen forskningsanknuten.

Institutionen bör dock vara generösa med tillgodoräknanden i dessa fall då rörligheten på alla nivåer i högskolevärlden i sig också är viktigt för det akademiska arbetet. Det får inte vara så att vissa institutioner är restriktiva då de anser att det är "farligt" att få in studenter som lärt sig andra vinklar än den på institutionen vedertagna.

Beträffande statusaspekten: Visa institutioner i sin strävan att upprätthålla en viss status och exklusivitet nekar utomstående tillträde. Genom att neka

utomstående platser på sitt program eller liknande så har institutionen gjort en markering gentemot motsvarande utbildningar på andra universitet och högskolor. Statusen och prestige i sig blir viktigare än faktisk kvalitet på den främmande utbildningen i fråga.

Beträffande de administrativa resurserna: Större institutioner kan hålla sig med fler studievägledare och en del har även speciella internationella kanslier. På mindre institutioner lämnas avgörandet på färre antal personer. Därmed ökar utrymmet för godtycke.

Vissa högskolor anser att det inte finns några större skillnader i bedömningen. Andra högskolor anser att det kan föreligga skillnader i bedömning mellan lärosätena men att detta är en naturlig följd av mångfald och högskolornas ansvar för kvalitet.

Många högskolor gör den bedömningen att det är svårare att få tillgodoräkna t.ex. utländska utbildningar inom ramen för yrkesexamina än inom generella examina.

Förslag har framkommit att minskning av skillnader kan uppnås genom att lärosätena inbördes granskar sina utbildningsplaner med tanke på tillgodoräknande.

Högskoleverket har i sin enkät till högskolorna och studenterna frågat om European Credit Transfer System (ECTS) leder till fullt tillgodoräknande av studieperioder utomlands. De flesta högskolorna har i sina svar uppgett att ECTS är ett bra hjälpmedel men ingen garanti för tillgodoräknande i och med att lärosätena har kvar sitt ansvar för kvaliteten av utbildningen.

Slutsatser

Högskolornas profilering och pedagogiska mångfald är en eftersträvansvärd utveckling. Denna utveckling försvårar dock enhetliga bedömningar vid tillgodoräknande. Det samma gäller internationalisering. Detta är en konflikt som uppmärksammas av många högskolor och studentrepresentanterna.

Av utredningen har framgått att det finns vissa skillnader i hanteringen av tillgodoräknande mellan olika slag av utbildningar. Graden av skillnaderna

varierar. I stort sett synes det lättast att tillgodoräkna utländska utbildningar inom utbytesprogram och svårast svenska yrkesutbildningar från andra lärosäten.

Av svaren kan vidare dras den slutsatsen att det kan vara lättare att tillgodoräkna kurser inom generella examina än inom yrkesexamina på grund av att studieuppläggningsen är mera bunden i yrkesutbildningar.

Beträffande utländska utbildningar har det framkommit att det är lättare att tillgodoräkna sig utbildningar inom utbytesstudier än kurser som en student har läst på egen hand. Förklaringen torde vara att vid utbytesstudier har högskolan oftast kontakt med utländsk högskola och studierna planeras i förväg i samråd med studenten. Sådana möjligheter finns sällan vid studier utanför utbytesprogram.

Det har framkommit att skillnaderna kan bero på, utöver den ovannämnda konflikten, även sådana omständigheter som t.ex. för låg beslutsnivå av ärenden om tillgodoräknande, bristfällig utbildning av personal som handlägger sådana frågor, bristande information till studenter etc. I fortsättningen av denna kartläggning kommer att diskuteras vad kan man göra för att minska olämpliga skillnader.

Beträffande ECTS:s roll för mera enhetlig bedömning av utländsk utbildning kan anföras följande.

ECTS är ett system för tilldelning och överföring av akademiska poäng som har utvecklats som en försöksverksamhet inom ERASMUS – EG:s åtgärdsprogram för samarbete inom högre utbildning som i sin tur ingår i ett större program för samarbete inom utbildningsområdet – SOKRATES. EU-kommissionen ansvarar för genomförande av programmen. Enligt kommissionens ansökningshandledning 1997, s.33, syftar ECTS till att underlätta akademiskt erkännande mellan partnershögskolor med hjälp av effektiva och generellt tillämpliga rutiner. ECTS styr – enligt handledningen – inte innehåll, struktur eller ömsesidighet hos akademiska program, eftersom detta är kvalitetsfrågor som måste avgöras av universiteten och högskolorna själva.

En av grundprinciper som ECTS bygger på förutsätter att poäng tilldelas för delkurser enligt principen att ett normalt akademiskt års studier motsvarar

60 poäng ("credits"), en annan – att sändande högskola tillgodoräknar de poäng som studenter har erhållit för specifika kurser vid partnershögskolor på ett sådant sätt att poängen för de kurser som genomförts ersätter den som annars skulle ha erhållits från hemhögskola under en jämförbar studieperiod.

Samtidigt som kommissionen önskar främja en mer omfattande användning av ECTS inom ERASMUS anser den att högskolor är fria att använda det system för akademiskt erkännande som bäst lämpar sig för deras egna och deras samarbetspartners behov.

Av utredningen framgår att systemet underlättar bedömningar om tillgodoräknande och bidrar till erkännande av utbildning i den mån det använts. Tillämpningen av systemet har dock inte fått fullt genomslag ännu. Tanken att användning av systemet skulle leda till fullt erkännande har inte heller fått fullt genomslag.

Tillgodoräknande av utbildning som påbörjats utomlands

Internationella konventioner

Sverige undertecknade – med förbehåll för ratificering – i april 1997 Europarådets och Unescos konvention för europaregionen om erkännande av kvalifikationer inom den högre utbildningens område (Lissabon-konventionen). Konventionen förbinder de avtalslutande länderna att erkänna varandras gymnasieutbildningar för tillträde till universitet och högskolor samt studieperioder och examina från högre utbildning för vidare studier eller arbete.

Konventionen är ännu inte ratificerad av Sverige.

Nordiska ministerrådet fattade 1975 ett beslut om nordisk tentamensgiltighet som innebär att godkända tentamensprov i ett nordiskt land skall ha giltighet i ett annat nordiskt land.

Uppdraget

I regeringsuppdraget har ingått att verket skall granska de fall då en sökande har påbörjat utbildning utomlands och vill fullfölja den vid en svensk högskola för att t.ex. erhålla examen.

Regeringen har påpekat att i detta sammanhang är det av intresse att studera om de utlåtande om ekvivalering av utländsk utbildning, som görs av verkets internationella avdelning, kan utgöra någon hjälp för högskolan eller för den sökande.

I regeringsuppdraget har också påpekats att nuvarande bestämmelser i 8 kap. 3 § högskoleförordningen om dispens från behörighetsvillkor sammanfaller i vissa fall med begäran om tillgodoräknande.

Högskoleverkets utlåtanden om ekvivalering

Enligt de flesta högskolorna har utlåtandena varit till stor hjälp i arbetet såväl vid antagning till påbyggnadsutbildningar och till forskarutbildning som när det gäller värdering av oavslutad utbildning. Högskoleverkets personal bemödar sig – enligt svaren – att ge högskolorna även den typen av råd och stöd.

I vissa fall sägs dock utlåtandena ”lura” studenter som i följande fall:

En person som nyligen bosatt sig i Sverige kan ha fått ett utlåtande som intygar att hans/hennes tidigare utbildning motsvarar 160 poäng inom ramen för en arkitektutbildning. Denna upplysning kan i och för sig vara riktig – utbildningen är kanske både gedigen och längre än den svenska – men den ger sken av att staten därmed har intygat att det bara återstår 20 poäng för att få en svensk arkitektexamen på 180 poäng. Personen kan då bli djupt sårad när vi säger att vi kräver ganska mycket typisk svenska baskunskaper för att vilja utfärda en KTH-examen och att vi dessutom tror att det är viktigt att läsa en längre tid på en svensk arkitekturskola för att kunna få en reell chans på arbetsmarknaden.

Av SFS svar framgår att utlåtandena har varit till stor hjälp.

Uppsala studentkår anser att utlåtandena har begränsad betydelse för studenterna.

Fall då en sökande har påbörjat utbildning utomlands

Högskoleverket har granskat två fall där en sökande har påbörjat utbildning utomlands och velat fullfölja den vid svensk högskola.

Fall 1

Utbildningsdepartementet svarade i januari 1998 på ett brev från en person som velat komplettera sin utländska utbildning i engelska för att bli behörig att arbeta som lärare i Sverige.

Personen i fråga hade en lärarutbildning i engelska från universitetet i Belgrad och dessutom ca 10 års erfarenhet som lärare. Högskoleverket ansåg i sitt ekvivaleringsutlåtande att utbildningen motsvarade 130 poäng i engelska.

Efter att denna person ansökt vid Stockholms universitet och Mälardalens högskola om att kunna komplettera sin utbildning bedömde båda myndigheterna att den tidigare utbildningen endast motsvarade 25 poäng. Denna bedömning överklagades till Överklagandenämnden för högskolan som dock avvisade ärendet på grund av att personen i fråga inte varit antagen vid högskolan.

Departementschefen ansåg att såväl universitetet som högskolan borde ha upplyst sökanden om regler angående dispens från behörighetskrav enligt dåvarande lydelse i 8 kap. 3 § högskoleförordningen och regeln att man måste vara antagen vid en högskola för att ärendet om tillgodoräknande skall kunna prövas. Departementschefen ansåg vidare att personen i fråga hamnade i kläm mellan olika slag av regler och lovade att ta initiativ till en översyn av de regler som gäller för tillgodoräknande av tidigare utbildning.

Fall 2

Högskoleverket yttrade sig till Justitiekanslern (JK) i ett ärende där en person begärde skadestånd av en högskola på grund av felaktig information och brister i handläggningen av dennes ärende om tillgodoräknande.

Personen i fråga ansökte hos en högskola i Sverige att där få göra ett examensarbete efter att ha genomgått – enligt egen uppgift – motsvarande utbildning utomlands.

Högskolan gjorde då – med stöd av en viss dokumentation – en preliminär bedömning att personen kan avlägga sin examen vid högskolan efter vissa kompletteringar. Därefter, när personen blev antagen och gjorde de överenskomna kompletteringarna, fann högskolan vid förnyad prövning att det krävdes ytterligare kompletteringar på grund av att det saknades dokumentation. Trots att studenten uttryckte missnöje med högskolans ställningstagande blev han inte informerad om sin rätt att överklaga högskolans beslut.

JK avböjde i beslut 1998-10-21 att reglera skadeståndsanspråket men slog fast att den information personen ifråga erhållit från högskolan i samband med den preliminära bedömningen fick anses lämnad vid myndighetsutövning.

Slutsatser

Högskoleverkets utlåtanden om ekvivalering görs i första hand i förhållande till den svenska arbetsmarknaden och avser avslutade utbildningar. Universitet och högskolor vänder sig i allt större omfattning till verket med önskan om information och besked för antagning och tillgodoräknande. Högskoleverket ger således redan idag visst stöd åt högskolorna i deras arbete med tillgodoräknanden av utländska utbildningar.

Utredningen tyder på att utlåtandena kan uppfattas som vilseledande. Detta torde dock bero på missförstånd i vissa, förmodligen inte alltför många fall. Utlåtandena brukar nämligen innehålla tydlig information att de avser den svenska arbetsmarknaden och inte högskolorna.

Det har framkommit att prövningen vid tillgodoräknande av utländska studier ofta företas i två steg:

1. planering av den utländska utbildningen (inom utbytesprogram) eller någon sorts förhandsbedömning eller information till de som har påbörjat sin utbildning utomlands
2. slutlig prövning för tillgodoräknande för antagna studenter.

Det kan senare bli mer eller mindre komplicerade bedömningar, fall där man är överens och fall där studenten och högskolan inte är överens.

Kartläggningen har visat att det *antingen* inte finns rutiner för hur man skall handlägga de olika fallen *eller* att prövningen alltid företas på institutions- eller lärarnivå där kännedomen om gällande regler, praxis och internationella konventioner inte alltid är tillräcklig. På institutions- och lärarnivå saknas vidare en behövlig överblick.

De ovan redovisade två fallen visar att särskilt studenter som kommer utifrån kan bli vilseledda och att det är viktigt med information om gällande regler. Även förhandsinformation kan i vissa fall anses lämnad vid myndighetsutövning. Sådan information bör därför uppfylla vissa krav på kvalitet och rättssäkerhet. Det bör i detta sammanhang påpekas att skadeståndsansvar för högskolan kan aktualiseras vid felaktig information.

Högskolans beslut om dispens vid tillträde till grundläggande högskoleutbildning enligt 8 kap. 3 § högskoleförordningen kommer från och med den 1 januari 1999 att utgöra beslut om undantag från något eller några behörighetsvillkor enligt 7 kap. 3 § och kunna överklagas hos ÖNH. Högskolans bedömning i den typen av prövning som var aktuell i fall 1 kommer således i fortsättningen kunna prövas i sak av ÖNH.

ÖNH:s praxis

Högskoleverket har i enlighet med uppdraget, sammanställt och analyserat överklagandenämndens praxis, se Bilaga 2.

Är högskolorna generösa i sina bedömningar?

Uppdraget

Högskoleverket har fått i uppdrag att undersöka om högskolorna i enlighet med riksdagens uttalande tillämpar bestämmelserna om tillgodoräknande generöst och – om inte – föreslå lämpliga åtgärder också på central nivå.

Uttalanden i förarbeten till 1993 års högskolereform

I regeringens proposition om universitet och högskolor – Frihet för kvalitet – och utbildningsutskottets betänkande har anförts följande:

Det är avgörande för universitetens och högskolornas fortsatta utveckling att studenternas möjligheter att röra sig över gränser och mellan universitet och högskolor inom landet förbättras. Den ökade variationen i utbildningsutbudet får inte innebära ökade hinder för en sådan rörlighet.(...)

De nuvarande bestämmelserna i förordningen om studenternas rätt till tillgodoräknande av kunskaper och färdigheter bör därför (...) behållas i huvudsak oförändrade. Det blir också viktigt att universiteten och högskolorna i sin tillämpning av dessa bestämmelser inte agerar alltför restriktivt. Särskild uppmärksamhet bör ägnas denna fråga i den fortsatta uppföljningen av universitetens och högskolornas verksamhet. Det gäller inte minst tillgodoräknande av studieperioder i andra länder. Erfarenheterna inom EG visar att det idag – trots de omfattande utbytesprogram som etablerats – är svårt att förstå varandras utbildningssystem och att utlandsstudier oftast inte får tillgodoräknas fullt ut (Prop.1992/93:1, s 36).

Bestämmelserna om tillgodoräknande måste (...) av högskolorna tillämpas generöst (1992/93:UbU3, s 28).

Tidigare bestämmelser och UHÄ:s föreskrifter

I 1977 års högskoleförordning (1977:263) fanns bestämmelser om tillgodoräknande i 7 kap. 7–9 §§. Bestämmelserna hade i stort sett samma lydelse som nu. I 9 § fanns dessutom ett förtydligande av följande innehåll:

När framställningen prövas skall det skälig hänsyn tas till syftet med utbildningen som helhet enligt den för linjen eller kursen fastställda planen.

Beslut om avslag på en begäran om tillgodoräknande kunde överklagas till UHÄ.

Bestämmelserna kompletterades med UHÄ:s föreskrifter om tillgodoräknande av utbildning i nordiskt land och med UHÄ:s allmänna råd rörande tillämpningen av 7 kap. 9 § (tillgodoräknande av annan utbildning).

Föreskrifterna reglerade frågor om var ansökan om tillgodoräknande skulle lämnas, vad det krävdes för dokumentation, vem skulle fatta beslut och vem eller vilka skulle lämna ett yttrande, upprättande av studieprogram för den sökande, hur tillgodoräknandet skulle redovisas etc. Beträffande själva bedömningen fanns bl.a. bestämmelser om normalstudietiden och formuleringen att "inte annan ämnesmässig överenskommelse skall krävas än sådan som är av avgörande betydelse för den studerandens studiemål".

I UHÄ:s allmänna råd om tillgodoräknande av annan utbildning sades att om tillförlitlig dokumentation inte kunde fås eller materialet var för knappt, skulle prövningen underbyggas genom prov med den studerande.

Kartläggningen

Av högskolornas svar har framgått att tillgodoräknande, särskilt av utländsk utbildning, är en tidskrävande uppgift som förutsätter en mycket hög kompetens och att det största problemet är att få fullständig information om de utländska studiesystemen för att kunna avgöra hur mycket av den totala studieprestationen den enskilde studenten presterat.

Det är också svårt att få tillförlitlig dokumentation från utlandet.

Av vissa svar framgår att högskolorna avslår ansökningar om tillgodoräk-
nande om ämnesansvariga inte anser sig ha tillräckligt beslutsunderlag.

Från lärosätenas håll har framförts uppfattningen att det finns en tendens
hos berörda studierektorer och lärare att i samband med beredningen tolka
utbildningsplanerna bokstavligt i stället för att beakta syftet med utbild-
ningen.

Det har också framförts att när det inte finns motsvarande eller ens liknande
kurser vid högskolan som de som studenten vill tillgodoräkna måste man
göra en vidsynt tolkning av högskoleförordningen som ger en bra ledning
genom sin formulering ”i huvudsak svarar mot den utbildning för vilken (...)”
är avsedda att tillgodoräknas”.

Många högskolor har lyft fram kollisionen mellan den allmänna utbildnings-
synen att all utbildning inom högskolan är likvärdig oavsett var, när och hur
studenten har tillgodogjort sig utbildningen och önskemålet att den egna
högskolans utbildning skall vara profilerad och speciell.

En högskola har påpekat att om tillgodoräkningen görs generöst måste det
av examensbevisen framgå vad som hämtas från annan utbildning.

SFS anser att tillgodoräkning är en del av avregleringen där studenten i stor
utsträckning är utelämnad till godtycke.

Uppsala studentkår har anfört bl.a. att den enskilde studenten ofta själv
måste bedriva direkta förhandlingar med aktuell beslutsfattare på institutio-
nen.

Slutsatser

Det finns en viss motsättning mellan å ena sidan ökad profilering och
variation i utbildningsutbudet och internationaliseringen av utbildningen
och å andra sidan generöst tillgodoräkning. Inom flera lärosäten pågår det
ett omfattande arbete med att åtminstone till viss del överbrygga denna
motsättning.

Motsättningen medför att tillämpningen av bestämmelserna om tillgodoräknande riskerar att inte alltid präglas av den generositet som regeringen och riksdag förutsatt.

I vissa fall beror dock den bristande generositeten på att utbildningsplaner tolkas för strikt. Detta kan i sin tur bero på att enskilda ämnesföreträdare saknar överblick och möjlighet till helhetsbedömning.

Det finns å andra sidan högskolor/institutioner som tillämpar bestämmelserna generöst och som anser sig ha stöd för en sådan tolkning.

Det tycks vara en allmän uppfattning bland såväl studentrepresentanterna som högskolorna att det inte är formuleringar i författningsbestämmelserna som är anledningen till praxis som ibland är mindre generös.

Möjliga lösningar

Behov av åtgärder på central nivå

Såväl ökad variation i utbildningsutbudet och internationalisering som studenternas möjligheter att röra sig över gränser och mellan högskolorna är avgörande för högskolornas fortsatta utveckling. Det kan konstateras att nästan alla högskolor på olika sätt arbetar för att förbättra studenternas rörlighet, särskilt på internationellt plan. Möjlighet att tillgodoräkna tidigare utbildning är ett av flera sätt för att underlätta rörligheten.

Högskoleverket har övervägt behov av åtgärder på central nivå för att förbättra möjligheterna till tillgodoräkning. Därvid har verket övervägt åtgärder i form av ändringar i högskoleförordningen och/eller föreskriftsrätt för Högskoleverket. Verket har också övervägt åtgärder i form av tillsyn samt uppföljning och utvärdering från verkets sida.

För en ändring av gällande bestämmelser i högskoleförordningen kan anföras följande:

Av utredningen har framgått att formuleringar i gällande föreskrifter i högskoleförordningen om rätten att tillgodoräkna sig högskoleutbildning tolkas i vissa fall bokstavligen. När ”motsvarande” utbildning eller utbildning som ”i huvudsak svarar” mot den utbildning för vilken den är avsedd att tillgodoräknas inte finns på ifrågavarande högskola kan en sådan tolkning utgöra hinder för tillgodoräkning. I detta sammanhang skulle kunna ifrågasättas om inte Lissabon-konventionens formuleringar i sektion V, art. V.1, att studieperioder i berörda länder skall godkännas såvida inte väsentliga skillnader kan visas mellan de studieperioder som fullgjorts och de som skulle ersättas, går något längre än bestämmelserna i förordningen.

Mot en ändring av gällande bestämmelser i högskoleförordningen kan anföras följande:

Högskolor har ansvar för kvaliteten i högskoleutbildningen. Kunskapsutbyte och internationaliseringen av högre utbildning ingår i kvalitetsbegreppen. Eftersom studentrörlighet är en del av kunskapsutbytet ingår även dessa frågor i lärosätens ansvar.

Vissa högskolor tolkar högskoleförordningens bestämmelser generöst och man tar hänsyn till syftet med utbildningen som helhet i stället för att jämföra kurs för kurs. Mot bakgrund av uttalandena i förarbetena till 1993 års reform anser Högskoleverket att denna tolkning är rimlig. Vid en sådan tolkning är formuleringarna i högskoleförordningens bestämmelser inte oförenliga med Lissabon-konventionens uttryckssätt.

Besluten om tillgodoräknande tillhör vidare de få beslut inom högskolan som enligt högskoleförordningen kan överklagas till en särskild fristående nämnd vilket bör tillförsäkra rättssäkerhet för studenterna samtidigt som en praxis kan utvecklas. Att det hittills inte har utvecklats en fastare praxis kan bero på att gällande bestämmelser om överklagande inte uppmärksammats av högskolorna. Det kan också tyda på att högskolorna är generösa i sina bedömningar, möjligen när det gäller utländska utbildningar inom utbytesprogrammen och att många frågor avgörs av lärare och studenter i samråd. Av dem i rapporten under "ÖNH:s praxis" refererade fallen framgår i vart fall att bestämmelserna i förordningen inte behöver tolkas bokstavligt.

Varken lärosätena eller studenterna har påkallat förordningsändring och många anser att en ändring i förordningstexten inte kan undanröja de problem som finns.

Efter denna avvägning har Högskoleverket kommit fram till att en ändring i högskoleförordningens bestämmelser som innebär ökade åligganden för lärosätena att tillgodoräkna kurser som studenter åberopar för närvarande inte är påkallad.

En annan möjlig lösning är att Högskoleverket får föreskriftsrätt i frågor om tillgodoräknande.

För en möjlighet att centralt kunna föreskriva hur högskolorna skall förfara i ärenden om tillgodoräknande talar den omständigheten att det har visat sig att det förekommer vissa förvaltningsrättsliga brister i hanteringen av sådana ärenden samt brist på enhetlighet.

Mot en sådan möjlighet talar framförallt högskolornas författningsstadgade ansvar för kvalitet samt frihet att organisera studierna och bestämma om innehållet. Dessutom kan även anföras vissa praktiska aspekter med tanke på

högskolornas ökade profilering och stora skillnader i högskolornas organisation.

Ett bemyndigande för verket att föreskriva hur högskolorna skall förfara i ärenden om tillgodoräknande synes, mot denna bakgrund, inte lämpligt.

I stället gör Högskoleverket följande bedömning. Högskolornas arbete med tillgodoräknande kan granskas, följas upp och stödjas genom Högskoleverkets tillsyn och genom verkets uppföljning och utvärdering av kvalitetsfrågor. Inom ramen för dessa verksamheter kan verket granska hur högskolorna tillämpar bestämmelser om tillgodoräknande ur rättssäkerhetssynpunkt och följa upp om tillämpningen ger studenterna förbättrade möjligheter att röra sig över gränser och mellan universitet och högskolor inom landet.

I frågor om tillgodoräknande av utländsk högre utbildning är Högskoleverket berett att medverka genom bl.a. att göra NARIC-databasen sökbar på ett bättre sätt än hittills och genom att fortsätta sitt stöd genom verksamheten med ekvivalering.

Enligt Högskoleverkets bedömning kommer också Sveriges ratificering av Lissabon-konventionen att i framtiden leda till ökade möjligheter för erkännande av utbildning och därmed även underlätta rörligheten för studenterna.

Behov av åtgärder på lokal nivå

För att motverka att den ökade variationen i utbildningsutbudet begränsar studentens möjlighet att tillgodoräkna högskoleutbildning bör lärosätena inom ramen för gällande regler själva vidta vissa åtgärder. Till sådana åtgärder hör fastställande av klara riktlinjer, åtstramning av handläggningsrutiner, stärkt personalutbildning i internationella och förvaltningsrättsliga frågor, bättre information till studenterna om möjligheten av tillgodoräknande och utökat samarbete och kunskapsutbyte mellan högskolor inom och utom landet.

Vidare kan utbildningsplaner ses över med tanke på tillgodoräknande för studenter som byter lärosäte.

Examensbevis kan utformas så att det framgår vilken utbildning som tillgodoräknats och från vilken högskola.

Högskoleverket har kunnat konstatera att tillämpningen av ECTS (European Credit Transfer System) inte har fått fullt genomslag ännu. Ökad användning av detta system kan medföra att utländska studier kan tillgodoräknas i större utsträckning.

Bilaga 1

Bilaga 1 är ett regeringsuppdrag som utgörs av ett regeringsbeslut, 1998-03-05, U98/940/UH.

Rubrik på regeringsuppdraget är:

"Uppdrag till Högskoleverket att utreda tillämpningen av högskoleförordningens bestämmelser om tillgodoräknande av kurs m.m."

Mer information om vad som står i Bilaga 1 får ni om ni kontaktar Högskoleverket och ber att få en kopia av regeringsuppdraget.

Kontaktperson är:

Juridiska avdelningens assistent, Kil Ok, tel nr 08-453 70 65, fax 08-453 70 20.

Bilaga 2 – Ärenden om tillgodoräknande hos Över- klagandenämnden för högskolan

P M

 HÖGSKOLEVERKET
National Agency for Higher Education

Mikael Herjevik
1998-08-26

Överklagandenämnden

Enligt 13 kap. 2 § högskoleförordningen får en högskolas beslut om tillgodoräknande av kurs överklagas till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH). Beslut av nämnden får inte överklagas. Förutom ärenden om tillgodoräknande prövar nämnden också bl.a. överklaganden av beslut om behörighet i samband med antagningen till högskoleutbildning, överklaganden av högskolornas anställningsbeslut och avslag på en students begäran att få examens- eller utbildningsbevis.

Nämndens verksamhet regleras i *förordningen (1992:404) med instruktion för Överklagandenämnden för högskolan*. Nämnden består av en ordförande och sju andra ledamöter. För ordföranden skall det finnas en ersättare. Ordföranden och dennes ersättare skall vara eller ha varit ordinarie domare. Av de övriga ledamöterna skall minst tre vara jurister. I nämnden finns dessutom personer med högskolebakgrund och en studentrepresentant. Ledamöterna utses av regeringen.

ÖNH avgör i genomsnitt cirka 1200 ärenden per år. Det stora flertalet rör behörighet till högskoleutbildning och anställningar inom högskolan.

Högskoleverket har sammanställt och analyserat ärenden om tillgodoräk-
nande hos ÖNH för perioden 1994-97.

Handläggningen

Handläggningen hos ÖNH är skriftlig. Efter att studenten överklagat har högskolan lämnat över handlingarna i ärendet till ÖNH. Högskolan har i regel bifogat ett yttrande till nämnden med en motivering till sitt ställnings-
tagande. Nämnden har vid behov inhämtat ytterligare utredning, som t.ex. kurs- och utbildningsplaner eller information från handläggare vid Hög-
skoleverkets internationella avdelning. Det har också hänt att yttrande
inhämtats från andra myndigheter. Innan ärendet slutligen avgjorts har
nämnden givit den klagande möjlighet att yttra sig över tillkommande
uppgifter i ärendet.

Ärendena har avgjorts efter föredragning. Föredragningen har utförts av
personal vid Högskoleverkets juridiska avdelning. Enligt ÖNH:s instruk-
tion finns möjlighet att delegera beslutanderätten i vissa ärenden till ordför-
anden eller den som är föredragande. Någon delegering har inte skett såvitt
gäller ärenden om tillgodoräkande. Detta innebär att beslut i dessa ärenden
har fattats av hela nämnden.

Antalet ärenden om tillgodoräkande

I förhållande till övriga ärendetyper inkom få ärenden om tillgodoräkande
till ÖNH, och antalet avgjorda ärenden i nämnden har under aktuell period
följaktligen varit lågt. Det låga antalet ärenden har varit relativt konstant
under perioden.

Tabell 1

Ärenden om tillgodoräkande hos ÖNH:

År	1994	1995	1996	1997
Avgjorda ärenden	15	14	21	18

Det kan nämnas att första halvåret 1998 inkom 8 ärenden om tillgodoräknande till ÖNH.

Fråga om tillgodoräknande av kurs har i några fall även uppkommit då nämnden prövat ärenden om avslag på en students begäran att få ut examens- eller kursbevis. Ärenden angående examens- eller utbildningsbevis förekommer dock i ännu mindre omfattning än ärenden om tillgodoräknande. Ärenden om examens- eller utbildningsbevis lämnas därför utanför denna undersökning.

Åberopade meriter

I aktuella ärenden har studenterna åberopat såväl annan svensk som utländsk högskoleutbildning för tillgodoräknande. Omfattningen framgår av tabell 2. De ärenden där utländsk högskoleutbildning åberopats har ökat något de senaste åren.

Förvärvad erfarenhet från arbetslivet har också åberopats i varierande utsträckning. I regel har det rört sig om studenter som önskat slippa fullgöra praktikmoment inom vård- och lärarutbildningar. Endast i några enstaka fall har någon annan typ av utbildning än högskoleutbildning åberopats.

Tabell 2

Åberopade meriter i ärenden om tillgodoräknande hos ÖNH:

Åberopade meriter	1994	1995	1996	1997
Annan svensk högskoleutbildning	12	4	7	8
Utländsk högskoleutbildning	1	3	4	7
Arbetslivserfarenhet m.m.	2	7	10	3

Ärenden fördelat på utbildningsområden

De flesta ärenden som behandlats hos ÖNH den aktuella perioden har rört tillgodoräknande inom juridiska/samhällsvetenskapliga utbildningar, följt av tillgodoräknande inom utbildningar med anknytning till undervisning (inkl. forskollärarytbildning) och vårdutbildningar. Övriga utbildningsområden förekommer endast i mindre utsträckning eller inte alls. Omfattningen framgår av tabell 3 på nästa sida:

Tabell 3**Ärenden om tillgodoräknande fördelat på utbildningsområden:**

Utbildning	1994	1995	1996	1997
Humaniora (inkl. teologi)	1			
Juridik och samhällsvetenskap	8	7	10	8
Undervisning (inkl. förskollär.)	1	6	5	5
Naturvetenskap	2			
Teknik	1	1	1	2
Lant- och skogsbruk				
Vård och omsorg	2		4	2
Övriga ¹			1	1

Avgöranden

ÖNH har i flertalet fall under aktuell period avslagit överklaganden. Besluten har vanligtvis motiverats med att nämnden inte funnit skäl att frångå högskolans ställningstagande. Nämnden har i de allra flesta fall varit enig i bedömningarna.

Nämnden har bifallet överklaganden såväl när annan svensk högskoleutbildning har återopats som när utländsk högskoleutbildning eller arbetslivserfarenhet har återopats. Nämnden har bifallet överklaganden om tillgodoräknande inom juridiska/samhällsvetenskaplig utbildningar och inom lärarutbildningar (undervisningsområdet).

Tabell 4**Ärenden om tillgodoräknande hos ÖNH:**

År	1994	1995	1996	1997
Ärenden totalt	15	14	21	18
Bifall	1	1	3	2
Avslag	14 ²	13	18	16

¹ Inklusive konstnärliga utbildningar.

² Inkluderar två avvisade ärenden.

Som framgår av utredningen har ÖNH handlagt få ärenden om tillgodoräkande. I de flesta ärenden är nämndens beslut också kortfattade. Mot denna bakgrund är det svårt att iaktta någon särskild praxis. Några ärenden kan dock nämnas.

- En student vid Stockholms universitet ansökte om att få tillgodoräkna sig kurser i beskattningsrätt från Handelshögskolan i Stockholm som motsvarande den obligatoriska kursen i skatterätt på juristlinjen. Universitetet avlog ansökan eftersom kravet på metodträning inte ansågs uppfyllt och kurserna inte korresponderade beträffande inriktning och uppläggning. Studenten överklagade beslutet. ÖNH biföll överklagandet.

Nämnden hänvisade i sitt beslut till uttalanden från regeringen och utbildningsutskottet att bestämmelserna om tillgodoräkande måste tillämpas generöst av högskolorna. Nämnden konstaterade bl.a. att det inte framkommit att det förelåg någon avgörande skillnad vad gäller innehåll, metodträning och liknande mellan aktuella kurser (ÖNH:s beslut 1998-02-21, dnr 1338-95).

- En student ansökte hos Lunds universitet om att få tillgodoräkna sig vissa kurser i engelska och psykologi som specialkurser inom juris kandidatprogrammet. Universitetet avlog ansökan då återopad utbildning inte var av sådan beskaffenhet att den motsvarade fördjupningskurser inom juris kandidatprogrammet. Beslutet överklagades. ÖNH fann inte skäl att frångå universitetets ställningstagande och avlog överklagandet (ÖNH:s beslut 1997-03-12, dnr 158-97).
- En student ansökte hos Högskolan i Örebro om att i samband med sin gymnasielärarutbildning (praktisk-pedagogisk utbildning 40 poäng) få tillgodoräkna sig tidigare erfarenhet av ledarskap, utbildningsplanering och undervisning för att bli befriad från den praktiska delen av utbildningen. Studenten återopade att han varit anställd som yrkesofficer sedan 1974 och haft en rad befattningar på chefsnivå. Arbetet hade bestått i att planera och leda utbildning. Högskolan beslutade att studenten eventuellt kunde få tillgodoräkna sig en mindre del av praktikperioden. Beslutet överklagades.

Institutionen för lärarutbildning avstyrkte bifall till överklagandet och förklarade i yttrande till ÖNH att fortsättningskursen praktisk-pedago-

gisk utbildning (21-40 poäng) innehöll åtta veckors yrkesbedömd praktik samt en veckas ”undersökande” praktik och att studenten gavs möjlighet att tillgodoräkna en veckas undersökande praktik. ÖNH, hänvisade i sitt beslut (1997-01-29, dnr 1141-96) till att regeringen bl.a. uttalat att det var angeläget att finna nya vägar in i lärarutbildningen och att högskolorna borde ge möjlighet till studerande med exempelvis militär bakgrund att tillgodoräkna sig tidigare yrkeserfarenhet av relevans för lärarutbildningen (prop. 1996/97:1 Utgiftsområde 16 s. 57).

ÖNH fann att de kunskaper och färdigheter som studenten förvärvat som officer i huvudsak fick anses svara mot åtta veckors yrkesbedömd praktik under fortsättningskursen och biföll överklagandet. Det kan nämnas att ÖNH hade inhämtat yttrande från Försvarsmakten vad gällde officerares pedagogiska utbildning och erfarenheter.

- I ett liknande ärende från 1998 blev utgången en annan. En student inom grundskollärarutbildningen årskurs 1-7 vid Mitthögskolan önskade tillgodoräkna av kursen Att arbeta i skolan (10 poäng) och åberopade tidigare yrkeserfarenhet inom skolan samt tidigare praktik inom fritidspedagogutbildningen. Mitthögskolan, som avslagit ansökan, anförde bl.a. till nämnden att studentens erfarenheter inom skolan låg några år tillbaka i tiden och att hennes skolerfarenhet var tämligen speciell sett i förhållande till lärarutbildningens inriktning årskurs 1-7. ÖNH fann inte skäl att frängå Mitthögskolans ställningstagande och avslag studentens överklagande (ÖNH:s beslut 1998-03-25, reg.nr 41-256-98).

Nämnden var dock inte enig. En ledamot av nämnden (studentrepresentanten) reserverade sig mot beslutet. Reservanten anförde att visserligen hade studenten redan fått tillgodoräkna sig studier från fritidspedagogutbildningen som motsvarande 41 poäng inom lärarutbildningen, men något tillgodoräkna av hennes yrkeserfarenhet tycktes inte ha skett. Mot denna bakgrund och med hänvisning till regeringens uttalande (se föregående ärende) fann ledamoten att de meriter studenten sammantaget förvärvat i sin yrkesverksamhet i huvudsak fick anses svara mot den aktuella kursen och att överklagandet därför borde bifallas.

Högskoleverkets rapportserie

Granskning och bedömning av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Bilagor:

- Bilaga 1: Vägledning för lärosäten vid bedömning av kvalitetsarbete
- Bilaga 2: Handledning för bedömare av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Högskoleverkets rapportserie 1995:1 R

Grundskollärautbildningen 1995

Högskoleverkets rapportserie 1996:1 R

Examensrättsprövning – Utbildning i biodynamisk odling

Högskoleverkets rapportserie 1996:2 R

Tillsynsrapport – Avgiftsfri utbildning

Högskoleverkets rapportserie 1996:3 R

Examensrättsprövning – Konstnärlig kandidat- och magisterexamen

Högskoleverkets rapportserie 1996:4 R

Examensrättsprövning – Kyrkomusikalisk utbildning vid Sköndalsinstitutet

Högskoleverkets rapportserie 1996:5 R

Kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Högskoleverkets rapportserie 1996:6 R

Vårdutbildningar i högskolan – En utvärdering

Högskoleverkets rapportserie 1996:7 R

Årsrapport för universitet och högskolor 1994/95

Högskoleverkets rapportserie 1996:8 R

Forskarutbildningen inom det språkvetenskapliga området – En utvärdering

Högskoleverkets rapportserie 1996:9 R

The National Quality Audit of Higher Education in Sweden

Högskoleverkets rapportserie 1996:10 R

Avgiftsbelagd utbildning i privat regi – En utredning

Högskoleverkets rapportserie 1996:11 R

Kriterier för benämningen universitet – En utredning

Högskoleverkets rapportserie 1996:12 R

Kvinnor och män i högskolan. Från gymnasium till forskarutbildning

Högskoleverkets rapportserie 1996:13 R

Swedish Universities & University Colleges 1994/95 – Short Version of Annual Report

Högskoleverkets rapportserie 1996:14 R

Examensrättsprövning – Teologisk utbildning vid frikyrkliga seminarier och vid Umeå universitet

Högskoleverkets rapportserie 1996:15 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås

Högskoleverkets rapportserie 1996:16 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet

Högskoleverkets rapportserie 1996:17 R

Examensrättsprövning – Uppföljning av teologisk utbildning

Högskoleverkets rapportserie 1996:18 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Jönköping

Högskoleverkets rapportserie 1996:19 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Karlstad

Högskoleverkets rapportserie 1996:20 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Lärarhögskolan i Stockholm

Högskoleverkets rapportserie 1996:21 R

Högskoleprovet – Genom elva forskares ögon

Högskoleverkets rapportserie 1996:22 R

Högskola på Gotland

Högskoleverkets rapportserie 1996:23 R

Rätt att inrätta professurer – Högskoleverkets prövning av Högskolan i Kalmar, Karlstad, Växjö, Örebro samt

Mitthögskolan och Mälardalens högskola

Högskoleverkets rapportserie 1996:24 R

Årsrapport för universitet & högskolor 1994/95 – Kortversion

Högskoleverkets rapportserie 1996:25 R

Forslag till meritvärdering vid urval på betyg – Högskoleverkets förslag till meritvärdering av nya och gamla gymnasiebetyg m.m.

Högskoleverkets rapportserie 1996:26 R

Redovisning vid universitet och högskolor – Rapport till regeringen

Högskoleverkets rapportserie 1996:27 R

Quality Audit of Uppsala University

Högskoleverkets rapportserie 1996:28 R

Tillsynsrapport – Förfarande med inaktiva doktorander

Högskoleverkets rapportserie 1996:29 R

Examensrättsprövning – Prövning av medieutbildningen vid Medie högskolan i Uppsala

Högskoleverkets rapportserie 1996:30 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbete vid fem lärosäten

Högskoleverkets rapportserie 1997:1 R

Högskoleutbildningar inom vård och omsorg – En utredning

Högskoleverkets rapportserie 1997:2 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Kristianstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:3 R

Examensrättsprövning – Lärautbildning vid högskolorna i Borås och Halmstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:4 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Örebro

Högskoleverkets rapportserie 1997:5 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan Dalarna

Högskoleverkets rapportserie 1997:6 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Operahögskolan i Stockholm

Högskoleverkets rapportserie 1997:7 R

Kvalitet och förändring

Högskoleverkets rapportserie 1997:8 R

Rekryteringsmål för kvinnliga professorer – ett regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:9 R

Examensrättsprövning – Utbildningar vid Södertörns högskola

Högskoleverkets rapportserie 1997:10 R

Examensrättsprövning – Grundskolläroexamen vid Högskolan i Falun/Borlänge, Högskolan i Jönköping och Högskolan i Kristianstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:11 R

Examensrättsprövning – Utbildningar vid Företagsekonomiska Institutet, Stockholms Musikpedagogiska Institutet och Högskolan i Gävle/Sandviken

Högskoleverkets rapportserie 1997:12 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Karlskrona/Ronneby

Högskoleverkets rapportserie 1997:13 R

Examensrättsprövning – Utbildning i pedagogiskt drama vid tre folkhögskolor

Högskoleverkets rapportserie 1997:14 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Gävle/Sandviken

Högskoleverkets rapportserie 1997:15 R

Poänggivande uppdragsutbildning i högskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:16 R

Årsrapport för universitet & högskolor 1995/96

Högskoleverkets rapportserie 1997:17 R

Swedish Universities & University Colleges 1995/96 – Short Version of Annual Report

Högskoleverkets rapportserie 1997:18 R

Årsrapport för universitet och högskolor 1995/96 – Kortversion

Högskoleverkets rapportserie 1997:19 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Mälardalens högskola

Högskoleverkets rapportserie 1997:20 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Danshögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:21 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Kungliga Musikhögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:22 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Lunds universitet

Högskoleverkets rapportserie 1997:23 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Halmstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:24 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Kalmar

Högskoleverkets rapportserie 1997:25 R

Kandidat- och magisterexamen vid Kungliga Musikhögskolan – Examensrättsprövning

Högskoleverkets rapportserie 1997:26 R

Uppföljning av resurstillemålsystemet för grundläggande högskoleutbildning – ett regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:27 R

Bilateralt forskningsamarbete med Östeuropa – ett regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:28 R

Läkarutbildningen i Sverige – hur bra är den?

Bilagor:

- Självvärderingar och extern bedömning
- Vad säger studenterna om läkarutbildningen?
- Vad säger AT-läkare, handledare och examinatorer om läkarutbildningen?

Högskoleverkets rapportserie 1997:29 R

Apotekarutbildningen vid ytterligare en högskola? – Ett regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:30 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Mitthögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:31 R

Gymnasieläroexamen vid Högskolan Dalarna, Luleå tekniska universitet och Mitthögskolan – Examensrättsprövning

Högskoleverkets rapportserie 1997:32 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Bilagor:

- Vägledning för lärosäten vid bedömning av kvalitetsarbete
- Handledning för bedömare av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Högskoleverkets rapportserie 1997:33 R

Konstnärlig högskoleexamen i konst och design vid fem hantverksskolor – Examensrättsprövning

Högskoleverkets rapportserie 1997:34 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Kungl. Konsthögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:35 R

Examensmål för läroexamina

Högskoleverkets rapportserie 1997:36 R

Rätt att inrätta professurer – Högskoleverkets prövning av Högskolan i Halmstad, Högskolan i Karlskrona/Ronneby, Högskolan i Örebro, Idrottshögskolan samt Mitthögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:37 R

- Magisterexamensprövning vid elva högskolor – Examensrättsprövning
Högskoleverkets rapportserie 1997:38 R
- Examinationen i högskolan – Slutrapport från Högskoleverkets examinationsprojekt
Högskoleverkets rapportserie 1997:39 R
- Tillväxt och växvård – Uppföljning av magisterexamensrätt på medelstora högskolor
Högskoleverkets rapportserie 1997:40 R
- Kvalitetsarbete – ett sätt att förbättra verksamhetens kvalitet vid universitet och högskolor. Halvtidsrapport för granskningen av kvalitetsarbetet vid universitet och högskolor
Högskoleverkets rapportserie 1997:41 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Kungl. Tekniska högskolan
Högskoleverkets rapportserie 1997:42 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Stockholms universitet
Högskoleverkets rapportserie 1997:43 R
- Kvinnor och män i högskolan – från gymnasium till forskarutbildning 1986/87–1995/96
Högskoleverkets rapportserie 1997:44 R
- Magisterexamen söker identitet
Högskoleverkets rapportserie 1997:45 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Skövde
Högskoleverkets rapportserie 1997:46 R
- Hur står det till med kvaliteten i högskolan?
Högskoleverkets rapportserie 1998:1 R
- De första 20 åren – utvecklingen vid de mindre och medelstora högskolorna sedan 1977
Högskoleverkets rapportserie 1998:2 R
- Quality Audit of Mid-Sweden University College
Högskoleverkets rapportserie 1998:3 R
- Särskilda utbildningsåtgärder – vad blev det av dem? En uppföljningsstudie av vissa särskilda utbildningsåtgärder inom högskolan som finansierats med arbetsmarknadspolitiska medel, enligt regeringens uppdrag.
Högskoleverkets rapportserie 1998:4 R
- ”En utmärkt möjlighet att byta karriär”
NT-SVUX-satsningen – vad blev det av den?
Högskoleverkets rapportserie 1998:5 R
- ”Bara jag får chansen att få visa vad jag kan”
Satsningen på aspirantutbildningen – vad blev det av den?
Högskoleverkets rapportserie 1998:6 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Karolinska Institutet
Högskoleverkets rapportserie 1998:7 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskoleverkets rapportserie 1998:8 R
- Magister- och kandidatexamen i huvudämnen inom vård och omsorg
Högskoleverkets rapportserie 1998:9 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Konstfack
Högskoleverkets rapportserie 1998:10 R
- Högskola i dynamisk utveckling – fyra högskolors förutsättningar att bli universitet
Högskoleverkets rapportserie 1998:11 R
- Kan kiropraktor- och naprapatutbildning inordnas i den statliga högskolan? En utredning
Högskoleverkets rapportserie 1998:12 R
- Women and men in higher education – from upper secondary to postgraduate training 1986/87–1995/96
Högskoleverkets rapportserie 1998:13 R
- Diakonivetenskap vid Ersta Sköndal högskola – Examensrättsprövning
Högskoleverkets rapportserie 1998:14 R
- Värdering & erkännande av utländsk högskoleutbildning, principer och metodik
Högskoleverkets rapportserie 1998:15 R
- Utbildning och forskning för strategisk internationalisering, Redovisning av ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 1998:16 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid SLU
Högskoleverkets rapportserie 1998:17 R
- Sjöbefälsutbildningar i högskolan – En utvärdering
Högskoleverkets rapportserie 1998:18 R
- Sjöbefälsutbildning vid Comet AB – Examensrättsprövning
Högskoleverkets rapportserie 1998:19 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Chalmers tekniska högskola
Högskoleverkets rapportserie 1998:20 R
- Forsatt granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid universitet och högskolor – Utgångspunkter samt angrepps- och tillvägagångssätt för Högskoleverkets bedömningsarbete
Högskoleverkets rapportserie 1998:21 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Teaterhögskolan i Stockholm
Högskoleverkets rapportserie 1998:22 R
- Årsrapport för universitet & högskolor 1997
Högskoleverkets rapportserie 1998:23 R
- Swedish Universities & University Colleges 1997 – Short Version of Annual Report
Högskoleverkets rapportserie 1998:24 R
- Årsrapport för universitet och högskolor 1997 – Kortversion
Högskoleverkets rapportserie 1998:25 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Göteborgs universitet
Högskoleverkets rapportserie 1998:26 R
- Vetenskapsråden. Bedömning av tre högskolor
Högskoleverkets rapportserie 1998:27 R
- Ny yrkesexamen inom hälso- och sjukvård - ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 1998:28 R
- Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Dramatiska institutet
Högskoleverkets rapportserie 1998:29 R
- Lärarutbildning vid högskolorna i Karlskrona/Ronneby, Mälardalen, Kristianstad och Södertörn
Högskoleverkets rapportserie 1998:30 R
- Högskolans lokaler – ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 1998:31 R

Rapporter i Högskoleverkets rapportserie speglar Högskoleverkets officiella inställning.

I skriftserien finns utredningar och analyser som utförts på Högskoleverkets uppdrag. Innehållet speglar inte nödvändigtvis verkets uppfattning.

Högskoleverkets rapportserie 1998:32 R
ISSN 1400-948X
ISRN HSV-R--98/32--SE

Högskoleverket är en central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket arbetar med kvalitetsbedömningar, uppföljningar, utveckling av högre utbildning, utredningar, tillsyn, internationella frågor och studieinformation. Dessutom ansvarar verket för samordningen av det svenska universitetsdatornätet SUNET.